

hjørneste Hindring i Vejen ved dette Forslag, det gaar ikke ud paa at lægge Hindringer i Vejen for de Medlemmer af Folskekirken, som onstede præstelig Betjening. Men vi vide alle, at Folskekirken er et meget sammensat Samfund, en meget broget Samling af Mennesker med Hensyn til deres religiøse Anskuelser. Vi vide alle, at der ikke blot i Folskekirken er en overordentlig stor Mængde, som ærlig og oprigtig deler Folskekirken religiøse Anskuelser, men vi vide tillige, at indenfor Folskekirken er der mange Mennesker, som ikke ere enige med Folskekirken i dens religiøse Betændelse, og der er indenfor Folskekirken en Mængde Mennesker, som ikke have nogen positiv Religion, idet de allerfleste Mennesker her i Landet høre til Folskekirken, alle, som ikke have indmeldt sig i noget af de anerkendte eller ikke anerkendte Trossamfund. De regne sig med til Folskekirken, ganske uanset, hvorledes deres religiøse Liv er, og uden Hensyn til, om de have noget religiøst Videndhold eller ikke. Den Mening, at der er mange Mennesker i Folskekirken, som ikke delens religiøse Anskuelser, er noget, som jeg ikke er ene om, men det er en Mening, som man kan se udtalt af de Mænd, som paa det Punkt have den største Competence, nemlig af selve Folskekirken Præster. Jeg har tidligere haft Lejlighed til at gøre opmærksom paa, at flere af Folskekirken Præster gentagne gange have udtalt, endog saa i stort Antal, at mange af Folskekirken Medlemmer ikke dele Folskekirken Opfattelse. I den Henseende er der Præster og det niokvarte og meget alvorlige Præster, som have et langt mørkere Blik paa Forholdene end jeg personlig, og blandt dem, som ikke dele Folskekirken Opfattelse, er der maasse mange af de mest oplyste Samfundsklasser. Denne Mening udtaler jeg, ikke saa meget som min egen private Mening, da jeg ikke har saa stort Kendskab til Videnskabsmænd o. s. v., men jeg henholder mig ogsaa, hvad dette angaar, til bekendte geistliges Udtalelser. Jeg skal laades gøre opmærksom paa, at for et Par Aar siden udkom der en Bog af Sjællands Biskop med den Titel „Kirkelige Taler“, og i den Bog kommer Biskoppen engang til at tale om Tidens Videnskab, Tidens Videnskab, og saa siger han, at Tidens Videnskab frembræver en Dødslugt eller en Digtugt, og denne Tankegang vender han tilbage til paa adskillige Steder. Der kan jo ikke være Tvivl om, hvad Biskoppen mener ved dette Udtryk. Han mener nemlig dermed, at Tidens Videnskab gaar i en anden Retning end den kirkelige Ortodoksi, og det kan selvfølgelig ikke være Biskoppens Mening, at det er Vidensdommen i og for sig, for Videnssagen i

og for sig er et ganske abstrakt Begreb, som hverken gaar i Retning af Ortodoksi eller i Retning af det modsatte, men det maa være Biskoppens Mening, at det er dem, som give sig af med Tidens Videnskab, det er selve Videnskabsmændene, som ikke ere virkelig ortodoksi. Hvis de have et religiøst Videndhold, er det af en ganske anden Art end det, som Kirken har, eller ogsaa have de slet ikke noget saadant. Denne Anskuelse, at Tidens Videnskab gaar i en anden Retning end den kirkelige Ortodoksi, er ogsaa bleven udtalt af en anden meget bekendt Præst, som i et Foredrag, han holdt for et Par Aar siden, sammenlignede vor Tidens Videnskabsmænd, Kunstnere og Digtere med de bekendte Dyr i Johannis Nabenbaring, som forarsagede en frygtelig Udeleeggelse. Og det er for øvrig næsten ligegyldigt, hvilke teologiske Værker man faar fat paa, og hvilke teologiske Forfattere, indenlandske eller udenlandske, man læser, fra alle de Værker, som give sig af med at drøfte dette Forhold om Videnssagens Forhold til den kirkelige Ortodoksi, eller i alt Fald fra saa godt som alle disse Værker, stiger der en Klage op over, at vor Tidens Videnskabelighed og Videnskabsmænd ikke ere kirkelig ortodoksi. Dermed siger jeg ikke paa nogen Maade, at de ikke ere religiøse, for det er min Overbevisning, at der kan være i høj Grad religiøse Mennesker, som ikke ere kirkelig ortodoksi. Men altsaa de høre ikke med til den Bekendelse, som de sædvanlige Folskekirker hævde, og noget ganske lignende er sikkert Tilfældet med de allerfleste Kunstnere og Digtere. Jeg taler, som sagt, ikke saa meget ud af min egen personlige Erfaring, som jeg henholder mig til, hvad geistlige, der have bekræftet sig med at undersøge det religiøse Liv i de forskellige Samfundsklasser, og om Høm man maa antage, at de have haft Lejlighed til at lære disse Folk at kende paa nært Hold, altsaa særlig de højere geistlige dekom have udtalt. Men altsaa naar hele denne store Mængde af Mennesker, hvorimellem findes mange Videnskabsmænd, Kunstnere, Digtere, Komponister o. s. v., skulle begraves, og naar de enten personlig for deres Død have udtalt Ønsket om, at der maa blive talt over dem, eller deres Slægtninge have udtalt et saadant Ønske, skal det være en folskekirkelig Præst, der skal holde Taleren. Man vil kunne tænke, at det er tit ikke blot for Præsten høist trykkende, men at det ogsaa for de paa gældende Slægtninge kan være høist trykkende. Jeg sætter, at der bør en eller anden stor Kunstner, og jeg sætter, at den vedkommende Præst, som skal holde Taleren ved hans Grav, slet ikke har nogen som helst Sym-